

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | IX. ROČNÍK | BŘEZEN 2023

Touha zvítězit je ve mně stále

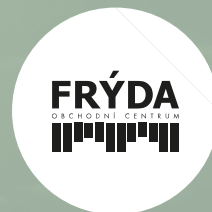
rozhovor s Michalem Matulou
na stranách 8-9

SOUTĚŽ

O AUTO S PLNOU NÁDRŽÍ

VÍCE INFORMACÍ:
WWW.OCFRYDA.CZ

INZERCE EMP 1966/02

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Geiringerové – 16. část

Ferdinand Victor Geiringer začal v Místku působit jako zaměstnanec Aloise Lembergera, který z něj vytvořil svoji prodlouženou místeckou ruku. Netušil tehdy, že tato „ruka“ se bez jeho vědomí začne samostatně hýbat a že jí zůstane pod nehty i něco málo z jeho vlastnictví. Při vyslovení jména Geiringer se pak nejednomu textilnímu dělníkovi v Místku začala v žilách prudce vařit krev a tlak vyskakoval povážlivě vysoko.

► Petr Juřák

Mnichovská zrada a Místek

Přestěhování se natrvalo do Československa, do Místku, mohlo u rodiny Geiringerovy vyvolat pocity dočasněho klidu a bezpečí. Ne však nadlouho. Situace ve střední Evropě se začala pomalu vyostřovat, hitlerovským Německem prosazovaná idea pangermanismu musela nutně vést k veřejně prezentovaným požadavkům vůči samostatnému Československu, záminkou se stala ochrana (domněle utiskovaného) početného německého obyvatelstva. Napětí se od jarních měsíců roku 1938 stupňovalo, německých provokací začalo přibývat a kulminovaly v září 1938, kdy došlo k tzv. Sudetoněmeckému povstání. Tehdy začalo docházet k násilným útokům na orgány československé státní moci (četníky a četnické stanice, celnice atd.) s obětmi na lidských životech. Československá vláda se napjatou situací snažila zklidnit vyhlášením všeobecné mobilizace dne 23. září 1938. Jednalo se však jen o velmi krátký poryv národní hrdosti, již 30. září došlo

Osoby evakuované z Těšínska čekající na oběd před budovou chudobince na Školské ulici v Místku, listopad 1938.

Foto | SOKA Frýdek-Místek

v Mnichově k politickému řešení „československého problému“. Bez připuštění zástupců samostatného Československa došlo k dohodě Adolfa Hitlera (Německo), Benita Mussoliniho (Itálie), Neville Chamberlaina (Velká Británie) a Edouarda Daladiera (Francie) o postoupení pohraničních území obývaných Němci Německu. O své územní nároky se přihlásily také další dva další sousedící státy, Polsko a Maďarsko.

Právě důsledky německého a polského záboru mohli v Místku Geiringerovi sledovat na vlastní oči. Z československých měst Nový Jičín a Příbor se stala města náležející přímo do Německé říše, nová hranice mezi okleštěným Československem a Německem nyní vedla mezi nedalekými Rychalticemi a Trnávkou. Obyvatelé Místku pak mohli na vlastní kůži

zažít především důsledky záboru polského. Poláci požadovali okamžité odstoupení části území v poloměru 18 km od Těšína, a to ve lhůtě do 2. října 1938 do 14 hodin. Československá vláda se nakonec rozhodla ustoupit a s Poláky se domluvit. Pro vytyčení nové hraniční linie byla ustavena smíšená česko-polská delimitační komise. Svoji činnost zahájila dne 2. října 1938 a ukončila ji dne 23. listopadu 1938 podepsáním závěrečného protokolu o delimitaci státních hranic mezi Polskem a Československem, ke kterému došlo v zasedací síni Národní záložny místecké.

Ze zabraného území začala ihned odcházet část českého obyvatelstva, a jelikož si Poláci zpočátku nárokovali také připojení celého frýdeckého okresu včetně města Frýdku, směřovali běženci

predevším do Místku. Za prvních pět dnů vstoupilo do Místku téměř 600 uprchlíků, o týden později jich bylo zaevidováno již okolo 6 000. V Místku byly okamžitě zřizovány nouzové ubytovny v tělocvičnách a ve školách, postaveno bylo také pět nájemních domů se čtyřiceti byty. Pro uprchlíky byly pořádány sbírky, zřizovány výdejny jídla a zakládány pracovní tábory. V Národním domě v Místku bylo nejen sídlo delimitační komise, ale i tzv. evakuační komise pod vedením generála Josefa Brauna. Tato komise organizovala postupné stěhování majetku státních institucí a soukromého majetku státních zaměstnanců a dalších českých občanů. Dovezený majetek se uskláňoval ve vybraných objektech ve městě, např. v sálech Národního a Lidového domu atd. ■

INZERCE FMP 1934/05

UKAŽ, ŽE FANDÍŠ SVÉMU MĚSTU!

Fanouškovské předměty HC Frýdek-Místek můžete zakoupit v papírnictví PASTELKA v OC FRÝDA.

Pondělí - Neděle: 9:00 - 20:00

Frýdecké pietní místo rozšířeno a vysvěceno

Ve čtvrtek 23. února byla slavnostním požehnáním nových hrobových míst ukončena rozsáhlá investiční akce města nazvaná Rozšíření centrálního hřbitova ve Frýdku. Na počátku roku 2023 tak v pietních prostorách přibýlo ke stávajícím 6 479 místům dalších 1925.

První etapa prací se zabývala hlavně vybudováním plošné dešťové kanalizace, rozšířením parkoviště pro 19 vozidel, zbudováním chodníků, veřejného osvětlení a rozvodů vody. „Rozvody vody se týkaly především vybudování píték a možností plnění nádob na zalévání hrobů,“ uvádí tisková mluvčí radnice Jana Musálková Jeckelová. Další úpravy hřbitova se týkaly míst pro uložení uren s popelem zemřelých, které budou částečně uloženy do země a zčásti do kolumbárií. Nových hrobů pro uložení rakví bude 383, dvojhrobů 39, náhrobních desek umístěných na ploše 424 a urnových míst téměř 1 100. Stávající kamerový systém byl rozšířen a byla provedena rekonstrukce objektu pro pracovníky hřbitova a sociálního

Nová část frýdeckého centrálního hřbitova.

Foto | Sandra Kovaříková

zázemí pro veřejnost. Hřbitov je kompletně oplocen. Na nově vzniklých plochách bylo vysazeno 66 stromů a 2300 keřů.

Původní výměra hřbitova byla 55 549 metrů čtverečních, což výrazně přesahuje kapacitu všech dalších pěti pohřebišť ve správě města. Druhá etapa rozšíření hlavního hřbitova je předběžně plánována nejdříve za patnáct dvacet let.

Frýdecký hlavní hřbitov začal sloužit svému účelu v roce 1894 a prvním pochovaným byl v srpnu téhož roku Josef Engelbert. Nejstarším „uživitelem“ hřbitova je barokní sousoší Krista klesajícího pod křížem se svatými Veronikou a Šimonem z roku 1777. Socha sem byla přemístěna z prostor frýdeckého zámku teprve v první polovině 70. let minulého století. ■

Dotace na připojení

Dotací částku od 30 do 50 tisíc korun mohou získat občané Skalice, Chlebovic, Zelinkovic-Lysůvek a Lískovce-Gajerovic, pokud se připojí k nově zbudované kanalizaci. Částky se týkají připojení na gravitační, respektive tlakovou přípojku.

Odbor životního prostředí a zemědělství frýdecko-místecké radnice přijímá žádosti až do 30. června letošního roku. K žádosti je zapotřebí připojit rozhodnutí stavebního úřadu, faktury za provedené práce a smlouvu o napojení se společností SmVaK. V současné době se provádí kolaudace řadů v jednotlivých obcích. V Zelinkovicích a Lysůvkách je už dokončena a město připravuje pro občany územní souhlasy potřebné pro zapojení domovních přípojek. Po jejich vydání a uzavření smlouvy se SmVaK nebude nic bránit jejich napojení. Radnice upozorňuje, že čím dříve obdrží podklady pro kolaudaci, tím rychleji budou jednotliví obyvatelé uvedeni na kanalizaci připojení. ■

www.frydek-mistek.cz

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT

Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Vítězslav Sachr
Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: MAFRAPRINT, Pavelkova 7, Olomouc
Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční k.s. | Nevyžádané příspěvky nevracíme
Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce
Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Datum vydání: 3. 3. 2023 | Náklad: 26 000 ks
Foto na titulní straně: Jiří Vítězslav Sachr

Inzerci vám rád zprostředkuje
Jiří Vítězslav Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz, inzerce@fmpatriot.cz

www.fmpatriot.cz

INZERCE FMP 1973/02

Mint reality

Rekonstrukce jako cesta ke zvýšení ceny nemovitosti při prodeji?

Ano! A víme jak na to!

Volejte 731 698 871
www.mintreality.cz

Garantem rekonstrukcí je šampion OKTAGONU
Jonas "SHARK" Mágárd

Hrušatop s.r.o.

- Tepelná čerpadla alpha innotec
- Kotle na dřevo Blaze Harmony
- Instalace podlahového a ústředního topení
- Plynové kondeační kotle Broetje Heizung

www.hrusatop.cz

BRÜTZE HEIZUNG alpha innotec blaze

Tel.: +420 725 980 764, mail: d.hrusecky@email.cz, Místecká 176, 739 21 Paskov

SLOUPEK

Římský filosof Seneca pronesl před téměř dvěma tisíci lety velkou moudrost: „Co nezakazuje zákon, nedovoluje stud.“

Jak nadčasový Seneca byl, protože viděl do dnešní politiky, v níž jím uváděný stud a s ním úzce propojená důstojnost velice chybí. Mám na mysli pouze Českou republiku, kdy její všichni tři novodobí prezidenti – až na určité výjimky – vnesli do svých funkcí chaos, který mnohdy zákony překračoval. Soudy nad nimi mohla vynášet veřejnost a doufám, že všem je známo a dobře si pamatují na to, jak se na Václavy Havla i Klause mnohdy valila kritika ulice za jejich vykonané státnické povinnosti. Poslední, veřejností dvakrát zvolený Miloš Zeman na tom byl asi nejhůře ze všech. Podle současného data v kalendáři, kdy píšu tento sloupek, mu zbývá na Hradě pouhých dvanáct dní. Poté ho nahradí Petr Pavel. Zdá se, že vůle voličů na Hrad neuvledla žádného diktátora, hysterického, téměř nemyslího populistu nebo namyšleného narcise, jejichž viziž ihned po složení prezidentského slibu postihne chameleonský syndrom. Věřím, že se celé společnosti podařilo zvolit osobnost, která chce spolupracovat s vládou, senátem i parlamentem, tedy s institucemi, u kterých byla Klausova i Zemanova spolupráce téměř neviditelná.

Výkonnou moc (vláda) – zákonodárnou moc (parlament) a soudní moc (dohlíží na jednání v rámci práva) spojuje právě již zmiňovaná důstojná moc, která není omezena ani volebním obdobím, ani není nikým volena. Důstojná moc představuje morální podstatu státu, politiky a všech občanů. A ta je, jak se prozatím zdálo z jednání nového prezidenta, dána právě jemu. Petra Pavla nezrodila žádná politická strana nebo hnutí. Proto může svými rozhodnutími vstoupit jako mediátor do všech zmiňovaných institucí a budovat nové kontakty ve všech politických stranách, i těch opozičních, a to jako nadstranícká osoba. Pavel je ochotný diskutovat a proklamovat svoje názory. Prezidentského úřadu se ujal v nepříznivém období – válka na Ukrajině, důchodová reforma, nejspíše ekonomické vyhlídky. A další budou přibývat... No, snad jsem volil správně a vy ostatní podle svého nejlepšího svědomí.

...a co na to říkáš ty, Bědo?

Martin Sládek

Okresní soud nabídne besedy se soudci, výstavu i simulovaný soudní proces

Simulovaný soudní proces, besedy se soudci, policisty a dalšími zúčastněnými nad výkonem a dodržováním právních norem v naší společnosti nabízí den otevřených dveří ve středu 15. března v budově Okresního soudu ve Frýdku-Místku. Koná se v rámci festivalové akce Noc práva na počest vyhlášení a nabytí účinnosti Ústavní listiny Československé republiky z roku 1920.

Ústavní listina byla ústavou první Československé republiky a byla přijata Národním shromážděním československým 29. února 1920 a v platnost vstoupila 6. března téhož roku. Její platnost trvala až do 9. května roku 1948, kdy byla zrušena a nahrazena novou Ústavou Československé republiky. Jak je doloženo z historických pramenů, první ústava byla vytvořena podle vzoru Ústavy Spojených států amerických a byl z ní převzat celý první odstavec s tím, že „lid Spojených států“ byl nahrazen „národem československým“.

Další zajímavé podrobnosti nejen o první československé

ústavě se mohou zájemci dozvědět na besedách, které kromě Frýdku-Místku proběhnou v soudních budovách v Ostravě a Opavě. Do programu ve všech městech jsou zařazeny komentované prohlídky v prostorách soudních budov, prezentace Policie ČR a ukázka její techniky, výstava historických fotografií budov, besedy s pracovníky probační a mediační služby, členy advokátní komory i okresního státního zastupitelství. Velkou

pozornost ve Frýdku-Místku určitě vzbudí beseda s ředitelem PČR Krajského ředitelství MSK Tomášem Kuzelem o mimořádné události z roku 2019 – střelbě ve FN Ostrava-Poruba, nebo simulovaný soudní proces s obžalovanými z trestných činů znásilnění a porušování domovní svobody. Na jednotlivé akce je zapotřebí provést rezervaci míst. ■

www.nocprava.cz

Finanční cena pro neziskovou organizaci Podané ruce

NATO Charity Bazar podpořil frýdecko-místeckou neziskovou organizaci Podané ruce částkou 189 tisíc korun (8 tisíc eur). Organizace se už od roku 2000 zabývá canisterapií a je považována za – v tomto směru – průkopníky pomoci v našem kraji. NATO Charity Bazar dává jednou za rok šanci

neziskovým organizacím v Evropě, které pomáhají lidem s hendikepem. Pracovníci – dobrovolníci poskytují canisterapii lidem s postižením, navštěvují školy, domovy pro seniory, nemocnice, léčebny dlouhodobě nemocných a další zařízení, kde lidé potřebují jít povzbudit a zlepšit si náladu.

Přítom jim postačí tak málo, jen obyčejné pohlázení psa, který jim rozumí a pečlivě naslouchá.

V rámci NATO Charity Bazaru bylo v lednu 2023 oceněno 21 projektů ze třinácti zemí Evropy. Z České republiky se jednalo o Mobilní hospic Ondrášek a Podané ruce. ■

RODINNÁ KRONIKA

S bolestí v srdci oznamujeme, že nás 18. února 2023 navždy opustil pan **Miroslav MUSIOL**. Kdo jste ho znali, věnujte mu prosím tichou vzpomínku. Děkuje rodina a přátelé.

INZERCE FMP 1968/02

Kominictví BUMBALA

+420 724 921 728
bumbala.lukas@seznam.cz
www.kominictvibumbala.cz

**FRÝDECKO-MÍSTECKÝ
PATRIOT**
distribuuje
Česká distribuční, a. s.

V případě, že vám nebyl doručen, obraťte se na reklamní oddělení společnosti:
tel.: 800 888 558 nebo
e-mail: info@distribucni.cz.

Vždy uveďte kompletní adresu.

Hlasy občanů zvelebují město

Občané města dostali opětovně příležitost, aby se svým hlasováním zapojili do participativního projektu Zapoj F-M. Ke zvelebení bylo vybráno celkem devět míst a zvolená lokalita bude upravena náklady v hodnotě milionu korun, které jsou pro tento účel vyčleněny z městské pokladny. Občané se mohou na projektu sami podílet zasíláním tipů na konkrétní místo.

„V pilotním ročníku bylo občanům města představeno devět lokalit, které byly vybrány členy Komise pro územní plánování a architekturu. Tenkrát byla zvolena lokalita Zátíší a občané o jejím vítězství hlasovali prostřednictvím e-mailu. Podněty nezařazenými do projektu se budou zabývat příslušné odbory,“ vysvětlila hlavní architektka města Lucie Šidlová. Úpravu Zátíší prováděly Technické služby F-M a v rámci něho mimo jiné odstranily posezení, které už

Nově upravené posezení v Zátíší

dosloužilo. Hlavní myšlenkou bylo, aby místo zůstalo poklidnou zastávkou při výletech, a město proto přizpůsobilo úpravu místa jejich většinovému přání. „Stejně jako při přípravě této proměny, i nyní město v následných krocích zadá dotazníkové šetření, pozve obyvatele na plánovací den na vybraném místě a bude sbírat jejich připomínky k vypracovanému návrhu,“ dodala hlavní architektka Lucie Šidlová s tím, že vítězný návrh bude realizován od letošního září do poloviny příštího roku. ■

Město letos nájem nezvyšuje

Pro období 1. března 2023 až 29. února 2024 se město rozhodlo nezvyšovat nájemné v městských bytech, včetně bytů v domech zvláštního určení o tzv. „inflační položku“. Jedná se o další „pozdržení“ v průběhu uplynulých tří let. Náměstek primátora Radovan Hořínek konstatoval, že by nájemné muselo být navýšeno o 5 až

8 korun za metr čtvereční u bytů v domech zvláštního určení a částka za jeden metr čtvereční v běžných nebo ostatních bytech by poskočila na 6 až 13 korun. „Takové zvýšení v této době se nám zdálo příliš vysoké, proto bylo rozhodnuto, že u městských bytů inflační doložku nebudeme uplatňovat,“ komentoval Hořínek opatření. ■

Staré nástupiště ustupuje novému

Zastávka na „starém autobusu“ v Místku dozná podstatných změn. Podle architektonické studie dojde k odstranění původního zastřešení a zůstane pouze jeho potřebná délka. Stará ocelová konstrukce kryjící nástupiště není v dobrém technickém stavu, a tak je její oprava nezbytná. Podle

projektu bude zkrácena, dostane nové osvětlení a starý vzhled její zadní části nahradí nový „prosklený výhled“ do parku. Zkrácené zastřešení nového nástupiště by mělo být díky nižšímu provozu dostačující. Opravy zahájí v průběhu letošního roku pracovníci technických služeb. ■

INZERCE FMP-1983/01

KOUZELNÝ POBYT v lázních

Příroda, tak svěží, mocná, plná života a krásných barev nás přímo vybízí k zastavení, k hlubokému nadechnutí, až beze-zbytku naplněné plíce zabolí. Takovou sílu má i příroda, do které jsou posazeny naše lázně. A nejen příroda vůkol, ale i její velkolepé dary, které využíváme pro přípravu těch nejčistších přísad pro lázeňské procedury.

Přijďte se nadechnout přírody.

Sírný pramen plný zdraví

Doporučujeme vyzkoušet

ŠVESTKOVÉ MÁMENÍ
(4 dny / 3 noci)
3 lázeňské procedury

1 osoba

polopenze

5 530,- Kč (březen)
5 680,- Kč (duben)
5 830,- Kč (květen)

POHODOVÁ RELAXACE
(5 dní / 4 noci)
5 lázeňských procedur

1 osoba

polopenze

7 530,- Kč (březen)
7 730,- Kč (duben)
7 930,- Kč (květen)

Samostatné ubytování a plná penze s doplňkem.

E. info@hotel-kostelec.cz, T. 577 152 159

www.hotel-kostelec.cz

Strčil jsem chlapíkovi odznak pod nos a představil se mu jako příslušník rakouské státní policie

Cílem jeho útěku z komunistického Československa v roce 1983 byly Spojené státy americké. S kamarádem se tam chtěl dostat přes Jugoslávii, a aniž by jim to někdy bylo zdůvodněno, jako jediným z žadatelů ve sběrném táboře jim Američané odepřeli vycestování do země. Zavděk tak dali Rakousku, které je přijalo a stalo se jim na mnoho let novým domovem. Jaký byl jejich život ve svobodné společnosti, co prožili a čím se živili vzpomíná v pokračování svého vyprávění učitel hudby a muzikant Ivo Saniter.

► Jiří Vítězslav Sachr

Po rozpadu skupiny It sis našel další angažmá, tentokrát šlo o exotičtější sestavu...

Chtěl jsem pokračovat ve vystupování se skupinou na koncertech, a tak jsem přijal nabídku senegalského kvintetu. Super chlapíci a úspěšní muzikanti. Koncertování s nimi mě bavilo, ale postupem času jsem se už věnoval pouze soukromé výuce hry na klavír. V úplných počátcích jsem dával lecke své kamarádce za láhev vína, později a s přibývajícím klientelou jsem si už ale velmi slušně vydělával. Moji žáci pocházeli z prominentních diplomatických, podnikatelských, akademických, uměleckých i aristokratických rodin celkem osmnácti národností. Mezi mé žáčky patřila i neteř úřadujícího rakouského prezidenta Heinze Fischera. Dodnes jsem s některými v kontaktu – pracuji v diplomatických službách, přednášejí na univerzitách a někteří se dali na uměleckou dráhu. Když na tu dobu vzpomínám, byla to pro mne sonda do života nejvyšších společenských kruhů. Já, emigrant s prázdnou kapsou v prošívaném vaťáku, mezi honorací...

Během jednoho koncertu tě tví spoluhráči publiku představili jako uprchlíka před komunismem. Angažoval ses někdy během své emigrace politicky?

Spolu se svou bytnou jsem se v prosinci 1984 zúčastnil několika-denního masového protestu proti výstavbě obrovské vodní elektrárny na Dunaji nedaleko Hainburgu. Tisíce lidí bránily svou přítomností započítí stavby a postavily se za záchranu vzácného lužního lesa. V třesnutých mrazech protestující tábořili ve stanech a v igelitových přístřešcích, někteří se přivazovali na stromech. Masy demonstrantů, proti kterým nasadil establishment

stovky policistů se psy bez náhubků, se dostaly do střetu také se stavebními dělníky. Obrovské emoce na mě dopadly během štedrovočerní půlnoční mše, která se konala v místě protestů pod širým nebem. Vánoční temnou oblohu prosvětovaly stovky plápolajících ohňů. Slova sloužícího kazatele doprovázely modlitby a zpěv několikačlenného sboru přítomných. Silný zážitek, který ve mně přežívá dodnes, moje vůbec první demonstrace – do mého odchodu z ČSSR v roce 1983 jsem nic takového nezažil. Pochopil jsem tehdy, jak funguje občanská společnost.

Jak všechno nakonec dopadlo?

Neměl jsi obavu ze svého zadržení?

Měl jsem strach. V Rakousku jsem byl teprve rok a azylantský cestovní pas jsem vlastnil jen pár měsíců. Báł jsem se, abych o něj nepřišel. Nevěděl jsem, jak by v takovém případě postupovali.

Viděl jsem zraněné po policejním zásahu, kteří odmítali místo opustit. Byli skvěle organizovaní a měli významnou podporu části médií i společnosti. Duchovním otcem celé akce byl světoznámý biolog a nositel Nobelovy ceny Dr. Konrad Lorenz. Kromě mé bytné – spisovatelky Friedl Melach Hofbauer, se ho zúčastnil také významný architekt a výtvarník Friedensreich Hundertwasser a mnoho dalších rakouských osobností. K obrovské radosti všech, kteří se v této věci angažovali, rozhodl ještě před koncem roku tehdejší kancléř Fred Sinowatz o pozastavení stavby. Bagry a další technika už na stavbu nikdy nevyjely a o dvanáct let později zde byl vyhlášen národní park Donau-Auen. Zachování jedinečné přírodní lokality zvítězilo nad betonovou lobby...

Někde jsem četl o vídeňských demonstracích za propuštění našich politických vězňů. Za Václava

Ivo Saniter dnes žije v Příboře, jen kousek od rodného domu Sigmunda Freuda.

Foto | Jiří Vítězslav Sachr

Havla, Ivana Martina Jirouse, Pavla Wonku a mnoho dalších. Pořádali je českoslovenští emigranti z okruhu Charty 77 a undergroundu. Účastní ses jich?

O těchto akcích nic nevím. I když jsem se s některými chartisty občas setkával, na žádnou takovou si nevzpomínám. Vybavuji si jen demonstraci před naší ambasádou bezprostředně po 17. listopadu v roce 1989. Kromě Čechoslováků se jí zúčastnily i špičky rakouského veřejného života a politiky. Vzpomínám, jak jsem doma hledal nějakou červenou, bílou a modrou látku, abych z nich ručně ušil naši vlajku. Zpráva o krvavém masakru v Praze a mrtvém studentovi Šmídovi se sdělovacími prostředky rychle šířila. Doufali jsme, že už to bude definitivní konec komunismu u nás doma.

Jaké vztahy panovaly mezi československými emigranty?

Co se týká vzájemných vztahů – bylo zvláštní, že se už tehdy nedalo mluvit o československých emigrantech, ale pouze o českých a slovenských. Slováci a Češi žili vedle sebe v uzavřených komunitách, nespolupracovali spolu. Tento vztah jako by už předem předjímal budoucí události a rozdělení republiky. Kamarád si vzal za manželku silně katolicky založenou Slovenku. Vzali mě s sebou na zájezd do Mariazellu, kde se konala sváteční bohoslužba ve slovenštině. Autobus plný slovensky mluvících krajanů a mezi nimi já. Cítil jsem se jako na jehlách. Osazenstvo mi dávalo najevo svou zlobu a zášť, že jsem si dovolil cestovat společně s nimi – na jejich(!) bohoslužbu. (povzdech)

Protože jsem žil a pracoval v rakouském prostředí, moje vztahy s Čechy nebyly tak intenzivní. Rád jsem ale navštěvoval knihkupectví pana Pasterňáka, ve kterém pořádala různá kulturní setkání, a nakupoval jsem zde české knihy. Navštěvoval jsem také umělecký ateliér Jana Brabence na Spittelbergu a pravidelným hostem jsem byl v devátém okrese, kde si pronajímá Pavel Landovský místní klub důchodců, ve kterém promítal návštěvníkům československé komedie, které během projekce vtipně glosoval. Setkal jsem se i s Pavlem Kohoutem a Eugenem Brikiusem, navštěvovali kavárnu kousek od tržnice, kam jsem si chodil nakoupit čerstvé ryby. Jednou jsem si všimnul, že vchod do kavárny sleduje zpoza sloupu přes ulici chlapec s fotoobjektivem a každého, kdo vchází i vychází z podniku, zaznamenával. Říkal jsem si, určitě nějaký fízl z československé státní bezpečnosti. V té době prý bylo celkem běžné, že nasazovala své lidi na exulanty v cizině. Neztrácelo o ně stále zájem...

Cos udělal? Upozornil jsi na něj personál kavárny nebo jsi zavolal policii?

Byl jsem členem rakouského auto-moto klubu. Dostal jsem od

nich kovový přívěšek s rakouskou orlicí, který vypadal jako odznak, kterým se v kriminálních filmech prokazovali tajní policisté. Přistoupil jsem k chlapíkovi, strčil mu placku pod nos a představil se jako příslušník rakouské státní policie. Vyzval jsem ho, aby vytáhl film z fotoaparátu a odevzdal mi jej. Zároveň jsem ho s přísným výrazem ve tváři upozornil, že pokud ho zde ještě jednou přistihnu, zatknou jej. Chlapec se nezmohl na žádnou reakci, vydal mi sluncem osvětlený zničený film a rychle zmizel. Mé podezření se tím potvrdilo... (smích)

Myslíš si, že tě někdy sledovali také?

Jsem o tom přesvědčen. Když moji rodiče v Československu vyjednávali možnost svého výjezdu do Vídně za účelem mé návštěvy, řekl jim jeden z příslušníků veřejné bezpečnosti, že mají štěstí, že se neorganizují s lidmi z disentu a že jim tak vlastně nedělám žádné vrásky. Měli detailní přehled, kde a s kým jsem byl a čím se živím. S partou kamarádů muzikantů jsem v té době hrával v jednom klubu, kde si nás chodil poslechnout i fotbalista Antonín Panenka. Už ani nevím kdy a za jakých okolností, ale nabalil se tam na nás jeden borec, který o sobě tvrdil, že se jmenuje

Ivo Saniter se svou americkou přítelkyní Judy.

Foto | 2x archiv Iva Sanitera

Petr Skřivan. Říkal, že pracuje jako skladník, ale na ruce nosil originální hodinky Rolex. Přicházel a odcházel s pravidelnou přesností, až jsem si o tom začal dělat záznamy v kalendáři. Byl zvědavý a stále se na něco vyptával. Co chystáme, s kým jsme se setkali a jak žijeme. Jednoho dne už se neukázal. Zmizel beze slova a už jsem se s ním nikdy nesešel...

S azylantským cestovním pasem jsi mohl volně cestovat. Využíval jsi toho?

Cestoval jsem často. Do Německa, do Švédska, Holandska, Itálie... S Klimánkem jsme si jednou udělali dovolenou na italském ostrově Ischia. Tu jsem si s ním opravdu užil! Nosil plnovous, na očích tmavé sluneční brýle a na hlavě světlý klobouk. Vypadal k nerozeznání od operního zpěváka Pavarottiho a na ulici ho zastavovali turisté se žádostmi o autogram. Nikdy ho to nijak nerozhodilo a všem se podepisoval mistrovým jménem. Ženské pištěly štěstím, když se s ním mohly i vyfotografovat... (smích)

Navštívil jsem také kamarády z Frýdku-Místku, kteří utekli do Švédska. Na zpáteční cestě z Malmö jsem usnul v části vlaku, která byla naloděna na trajekt mířící do Německé demokratické republiky a pak měla souprava pokračovat dále do Prahy. Probudil jsem se v uzamčeném vagónu na východoněmecké lodi, ze které se ozývalo poslední zatroubení před vyplutím. Úplně jsem z toho šlel, myslel jsem, že se zblázním – v NDR by mě čekalo zatčení a deportace do Československa. Nevěděl jsem, co mám dělat. Naštěstí kolem procházel námořní důstojník, kterému jsem z okna vozu v rychlosti

vyvětlil svou situaci. Zcela na poslední chvíli mě vyvedl nouzovým východem z lodi a já přestoupil na jinou, která plula do toho správného Německa.

Podíval jsem se také do Spojených států. Měl jsem vážnou známost s americkou studentkou slavitky Judy a chtěl jsem si ji vzít za manželku. V Coloradu, kde žili její rodiče, jsme navštívili jednu polskou restauraci. Ve vstupní dvoraně nás vítala dřevěná vyřezávaná socha zbojníka označená jménem Janoszyk. S polským majitelem jsem se dostal do sporu, když jsem mu tvrdil, že Jánošík je součástí našich (slovenských) tradic a dějin. Obořil se na mě a varovně koule očima: „Nie to! Janoszyk jest naszym bohaterem narodowym!“ trval svěřepě na svém. Blížící se mezinárodní konflikt jsme naštěstí oba včas společně zažehnali u sklenky pálenky, kterou přede mne postavil na stůl. (smích)

Nicméně jste se s Judy nakonec nevezli...

Její rodiče měli o svém budoucím zeťákovi poněkud odlišné představy, než jsem jí nabízel ve své osobě. Přestali finančně podporovat její studia a pobyt ve Vídni, a tak byla nucena najít si práci. Nastoupila do IAEA – Mezinárodní agentury pro atomovou energii při OSN a později jsme se rozešli. Vrátila se do Spojených států a dnes přednáší na jedné z kansaských univerzit. ■

Pokračování v příštím čísle.

Původní rozhovor o okolnostech emigrace Ivo Sanitera do Rakouska přes Jugoslávii z roku 2018 na odkazu: https://fmpatriot.cz/magaziny/2018/03_2018.pdf

Kamarád Honza Klimánek budil na ostrově Ischia pozdivění. Turisté si jej pletli s Pavarottim.

Je rozdíl, jestli za volantem na startu sedí dvacetiletý dravec nebo padesátník s prošedivělou bradkou

Ve svých čtyřia dvaceti dominoval za volantem Škody Felicie kit car na evropských vrchařských tratích. Přišla nehoda, chyběly finance i závodní vůz pro další sezonu. Svěho snu jezdit dále soutěže se ale nikdy nevzdal, jenom to trvalo dlouhých devatenáct let.

► Jiří Vítězslav Sachr

Měl jsi slibně nastartovanou kariéru automobilového závodníka. V letech 1996–2000 ses zúčastnil mistrovství České republiky v závodech do vrchu a v roce 2000 jsi v kategorii do 1400 kubiků zvítězil na mistrovství Evropy. Musel jsi ale skončit. Proč?

Hlavním důvodem bylo, že jsem neměl s čím jezdit. Začínal jsem na starší tréninkové Škodě Favorit, určené k závodům do vrchu. Kompletně jsme ji s otcem přestavěli, aby vyhovovala technickým požadavkům na závodní tratě. Po třech letech jsem si pořídil sportovní felicii a do sezony v roce 2000 jsme získali silný vůz Škoda Felicia kit car, se kterou jsem odjezdil všechna kola mistrovství Evropy a ročník ukončil suverénním vítězstvím ve své třídě A 1400 kubických centimetrů. Mistrovský titul se ale vyhlášoval za celou skupinu A, kde mi patřilo jedenácté místo. Byl jsem hodnocen s třílitrovými bavaráky a podobně silnými auty. Takže i toto umístění je pro mě dodnes velikým úspěchem a považuji ho za nejlepší ve své dosavadní kariéře.

Říkáš, že důvodem ukončení tehdejší kariéry bylo, že jsi neměl závodní vůz, přesto jsi jezdil a sbíral vavříny. Jak to tedy bylo?

Vlastníkem Felicie kit car byl závodník Dušan Nevěřil z Hnojníku.

Na oplátku, že jsem mohl s tímto autem jezdit, jsme mu v našem servisu připravovali vůz, se kterým závodil on. Koncem roku si pořídil spider a rozhodl se, že bude pro servis využívat jinou firmu, která se specializovala na formule. Aniž by nás předem informoval, prodal kitovou felicii Václavovi Janíkovi. V tom roce jsem měl za sebou těžkou havárii v Bystřičce, a abych měl na opravu vozu, prodal jsem svou starou felicii. Zůstal jsem tak bez auta a jedinou možností dále závodit bylo pronajít si ho. To bylo ale nad moje finanční možnosti. V té době stál pronájem spideru více než dvacet tisíc korun za závod, navíc bych musel složit kauci ve výši tři set tisíc na případné náklady oprav při havárii. Závodní auta totiž nebývají pojištěná.

Chuť závodit jsi ale neztratil a nastoupil jsi ještě do další sezony...

Ze závodů do vrchu jsem přešel na okruhy. Dostal jsem nabídku z Prahy jezdit Ford Fiesta Cup. V týmu jsme byli dva závodníci a jeden host, který jel závod VIP. Tím byl v té době populární televizní moderátor Jan Rosák. Svezl jsem se také v týmu Martina Sopúcha, ale rok 2001 byl pro mě nadlouho posledním závodním.

Přesto jsem to pořád nechtěl vzdát. V roce 2006 jsem koupil šasi vozu BMW, do kterého měl přijít

Michal Matula se svým otcem Janem.

motor od společnosti Matador. Měli jsme vzájemné nadstandardní vztahy, testoval jsem jejich pneumatiky. Smlouva byla téměř před podpisem, jenže firmu koupila společnost Barum Continental a bylo po všem. S místním podnikatelem a velkým automobilovým fanouškem jsme zamýšleli koupit závodního spidera Ligiera na jízdy okruhů, kde tvoří posádku dva jezdci. Peníze se ale nakonec rozhodl investovat jinak, a tak bylo opět po veškerých našich plánech.

Jak dlouho jsi měl závodní pauzu a podepsalo se to nějak na tvých výkonech? Zraje závodník s věkem jako víno?

Samozřejmě že je rozdíl, jestli za volantem sedí dvacetiletý dravec

nebo padesátník s prošedivělou bradkou. Devatenáct let, kdy jsem nestál na startu žádné soutěže, je strašně dlouhá doba v každém sportu. Touha zvítězit je ale ve mně zakořeněna stále, na tom nic nemění ani přibývající léta. Co se ale změnilo s věkem, je můj přístup. Do ničeho se nehrnu tak bezhlavě, je v tom více pohody a hlavně pokory. Užívám si to. Hlavně aby radost nezmizela – vždyť už jsem dvojnásobný dědeček! (smích)

Vnímáš nějaké rozdíly v současném auto-moto sportu ve srovnání s dobou, kdy jsi začínal?

Určitě. Je to, jako bys přilétl z pravěku do současnosti. Před lety zcela chyběly nebo se jen těžce sháněly náhradní díly. Spoustu

INZERCE FMP 1976/01

MYCÍ AREÁL

mycí tunel

- nejlepší myčka v ČR
- mytí textilními mikrovláknny
- neškrábe, šetří lak, obsluha

jednoduchost - kvalita - pohodlí

www.armacarwash.cz
otevřeno denně

ARMA

CAR WASH

S NAŠÍ PÉČÍ AUTO
NEZESTÁRNE...

Nové samoobslužné mycí boxy v areálu Arma Car Wash

věcí jsme si museli vyrobit na koleně. Sami to nazýváme garážovým obdobím. Dnes už je tomu jinak, všeho je dostatek. Koupíš, na co si vzpomeneš, včetně originálních dílů. Je to ale o nemalých financích...

Zažil jsi někdy za volantem pocit strachu?

Strach asi vyloženě ne. Spíše je to zvláštní pocit napětí a zvýšený tep, který cítíš na startu. Sedíš v kombinéze za volantem, kukla a přilba na hlavě, řev motoru, všechno se třese... Vloni jsem ve Vrbně pod Pradědem sjel do příkopu a první, co mi prolétlo myslí, bylo, jestli je v pořádku vůz, abych mohl dokončit závody. Nakonec jsem v obou soutěžních dnech zvítězil. Když ale nad tím teď přemýšlím... Po havárce v Bystřičce před třinácti lety se mi vše ještě hodně dlouho vracelo v hlavě jako filmová smyčka.

Co se tehdy stalo?

Na to se nedá zapomenout, stalo se to na mistrovství republiky v roce 2000. První jízda po tréninku a třetí zatáčka po startu – přerazuje se v ní na dvojku. Zasekla se mi rychlost, zablokovala se kola a vůz ve smyku narazil do svodidel v místě, kde byla ukotvena do země. Vyneslo mě to po svodidlech jako na skokanském můstku, ve vzduchu se auto dvakrát přetočilo a dopadlo do lesíku za svodidla do místa, kde stáli lidé. Stačili uskočit, takže jsem našťastí nikoho nezasáhl přímo. To by nepřežili. Dvě dívky utrpěly lehká zranění a třetí divák měl otřes mozku. Já z toho vyvážl s naraženými žebry a třemi posunutými obratli.

K celé události ale musím dodat, že v místě havárie byl divákům zapovězený vstup. Prostor

byl obehnan červenočernou páskou a označen výraznou výstražnou cedulí. Neměli tam co dělat! Přesto jich v druhém dni závodů stálo na stejném místě ještě více...

V jakých soutěžích závodíš v současnosti? Startuješ také v cizině?

Do zahraničí už nejezdíme. Startujeme v rámci soutěží mistrovství České republiky v závodech do vrchu, závodíme o Českou trofej, jejíž součástí je i legendární Ecce Homo ve Šternberku, a účastníme se i soutěží šampionátu Maverick Hill Climb Czech.

Mohl bys našim čtenářům představit svůj závodní vůz? Jedná se o speciál, nebo o upravený automobil sériové výroby?

Pořídil jsem si upravenou Hondu S 2000. V Holandsku přestavěný původně dvoumístný kabriolet s dvoulitrovým

motorem dosahujícím až devíti tisíc otáček. Motorové v mnohém dodnes nepřekonaný automobil byl původně stavěný na vytrvalostní okruhy. Má zabudované pneumatické zvedáky, rychloplnicí nádrž – pro naše potřeby závodů do vrchu jsme museli provést ještě další úpravy. Největším zásahem byla kompletní výměna převodovky.

V okolí nejsou žádné okruhy. Kde a jakým způsobem se na rallye připravuješ?

Se závodním vozem nesmíš na silnici do běžného provozu. Jezdil jsem testovací jízdy na polygonu v Kopřivnici nebo na okruhu v Brně, ale to si pouze osaháváš ovládání stroje, zda všechno správně zapadá a funguje. Okruh je vůči

těm kopcům úplně jinde, ty přírodní tratě lesem jsou o něčem zcela jiném, zkušenosti sbíráš až tam.

Žádný závodník se neobejde bez finančního zázemí a servisního týmu. Jak je tomu u tebe? Co na tvou zálibu říká partnerka?

Stejně jako před lety to u nás dodnes funguje téměř beze změny. Hlavou celého týmu je můj táta, bez kterého bych asi nikdy neměl možnost usednout za volant závodního stroje. I v těch nejtěžších chvílích mě po celou dobu vždy podporoval a poskytoval mi servis a zázemí naší stáje. Také otcova i moje partnerka zcela propadly prostředí burácejících motorů s vůní benzínu. Na závodech se starají o naše hladové krky a dobrou náladu. Chtěl bych jim za to poděkovat. Nejen jim, ale všem, kteří mě v průběhu let podporovali a doprovázeli na závodních tratích. Splnil jsem si svůj sen. Mnohokrát jsem stál na bedně, jsou to krásné a neopakovatelné chvíle... ■

INZERCE FMP 1972/02

www.auta-lpg.cz

☛ Montáže LPG
☛ Revize LPG-CNG
☛ Servis

776 226 998

Kunčičky u Bašky 66

INZERCE FMP 1986/01

car team Matula

AUTOBAZAR

- Prodej osobních a nákladních automobilů
- Prodej motorek
- Prodej nových přívěsných vozíků zn. Zaslav a Wiola
- Komisioní prodej

PŮJČOVNA

přívěsných vozíků, střechních boxů a nosičů kol na střechu i tažné zařízení

Dobrá 973 (u VÚHŽ) PO - PÁ: 9:00-17:00 | SO: 9:00-15:00
Autobazar tel.: 602 749 958 | Půjčovna tel.: 732 360 156
www.car-team.cz

Motoristé: Letní sezona začíná, udělejte zásadní kroky

Nadcházející jaro a měsíc duben pro motoristy znamená, že mohou přezout zimní obutí svého miláčka na letní pneumatiky. A co dál?

To už je otázka pro Ivana Škapu, majitele servisu LPG v Kunčičkách u Bašky, který řidičům vozidel podá základní informace o tom, co dělat, když skončila zima.

„Přezutí na letní pneumatiky už bylo zmíněno. Jen bych dodal a všichni to určitě pochopí, že na jaře nebo v létě nechodí nikdo z nás v zimních zateplených botách, na hlavě nemá beranici a na rukách teplé vlněné rukavice. Minimální hloubka dezénu pneumatik by měla být u zimních 4,0 mm a u letních 1,6 mm.“

Co by měl majitel vozidla udělat dál?

„Navštívit myčku a po řádném umytí zkontrolovat stav provozních kapalin. Tím mám na mysli kontrolu motorového oleje, chladicí kapaliny a doplnění kapaliny v ostříkovači skel. Běžný motorista tyto úkony zvládne sám a ten, kdo

si netroufá, ať využije služby odborného servisu.“

Auto máme zkontrolované od pneumatik až po motor. Poslední v řadě by měla být zřejmě kontrola stavu plynového zařízení ve vozidle, pokud ho máte namontované (tzn. LPG nebo CNG).

„Tady se žádný motorista jezdicí na LPG nebo CNG nevyhne

pravidelným ročním prohlídkám, které v našem servisu provádíme. Doporučuji všem majitelům těchto vozidel, aby si od našich mechaniků nechali zkontrolovat těsnost všech prvků plynového zařízení, případně výměnu hadic a odstranění zjištěných netěsností a servisní seřízení plynového systému.“

Od února se hovoří o ukončení produkce motorových vozidel se spalovacími motory. Jaký názor máte na návrh Evropské unie vy jako osoba a majitel vozidel poháněných LPG?

„Jedná se o záležitost, která by měla vrcholit rokem 2035. Pokud by měl ovšem zákaz splnit svůj účel, musel by být přijat všemi státy celé naší planety. Bez výjimky!

A to si opravdu nedovedu představit. Svým založením jsem optimista a věřím, že se najde nějaký kompromis, byť za využití tvrdších norem pro zachování čistoty ovzduší. Pro nás, respektive všechny majitele vozidel na LPG (CNG) by to znamenalo absolutní konec, protože bychom neměli do čeho plynová zařízení montovat. Věřím tedy v lidskou moudrost a vynalézavost. A ještě osobní poznámka na závěr: pokud opravdu dojde ke zmiňovanému zákazu, tak na tom budu lépe než arabští šejkové. Zatímco se moje ztráta bude pohybovat v řádech statisíců korun, oni přijdou o miliony dolarů denně!“ (smích)

Více informací na webových stránkách www.auta-lpg.cz. ■

www.auta-lpg.cz

INZERCE FMP 1981/01

Vesmírné slevy

až -30%

Oprava oken a dveří

+420 722 903 771

frydek.volitaservis.cz

Kontrola oken s termovizí ZDARMA

INZERCE FMP 1916/05

CÍTÍTE, CO VAŘÍ SOUSED?

před čištěním

po vyčištění

V nečištěných odvětrávacích šachtách jsou bakterie, plísňe, alergeny, choroboplodné zárodky, karcinogeny.

- Čistíme a dezinfikujeme odvětrávací šachty
- Opravujeme střešní ventilátory

Zadarmo Vám uděláme kontrolu jedné šachty kamerou

+420 601 153 200

www.plicedomu.cz

Tradiční místecký masopustní jarmark byl plný vůní masa a veselí

DIVADLA

Nová scéna Vlast

5. 3., 15:00 Vodník Česílko

Česílko je důvtipný vodník, který bydlí v rybníčku, spolu s kaprem Osmikiláčem. Kousek od jejich rybníčku má svůj zámek lakomý Knížepán, který tak trochu závidí Česílkovi přátelství s kaprem Osmikiláčem a zároveň usiluje o jejich rybník. K rybníčku se jednoho dne přistěhuje krásná Rusalka, která hledá domov. Ta se spřátelí hlavně s Česílkem. Jenže Knížepán by se rád ženil a Rusalka se mu moc líbí. Přijďte zjistit, jestli lakomý Knížepán bude mít svatbu s Rusalkou anebo koho si Rusalka nakonec vezme. Uvádí: Divadlo Scéna.

8. 3., 19:00 Hordubal

Adaptace známého románu Karla Čapka v podání nového ostravského divadla Studia G. Juraj Hordubal se vrací po osmi letech z Ameriky domů do Podkarpatské Rusi a naivně si myslí, že na něj doma čeká uklizený domov, věrná žena a milující dcera. Svůj domov má značně idealizovaný a nepřipouští si, že by to tam mohlo být jiné. Skutečnost, že to vypadá úplně jinak, omlouvá svou dlouhou nepřítomností. Doufá, že si tam na něj brzy zvykne a všechno bude zase dobré.

12. 3., 15:00 O pejskovi a kočičce

Činoherní pohádka vypráví tři příběhy na motivy knihy Josefa Čapka, které pro divadlo přepsal Martin Šmíd – O pyšné noční košilce, Jak si pejssek s kočičkou dělali k svátku dort, Jak si myli podlahu. Uvádí: DS Kuko Frýdek-Místek.

19. 3., 15:00 Vojata a strašidla

Pohádka o velké odvaze, hodných strašidlech a o tom, že ne vše, co se děsně jeví, musí hrůzu nahánět. Uvádí: Divadlo Elf.

20. 3., 19:00 Discoland

Říká se, že kdo si pamatuje devadesátky, ten je neprožil. Ale co když se na tuto dobu snažíme zapomenout i z jiných důvodů? Inscenace Discoland mapuje vzpomínky bývalých zaměstnanců, návštěvníků a dalších pamětníků dnes už legendárního klubu Discoland Sylvie. Zatímco postava majitele klubu Ivana Jonáka je notoricky známá, o těch „druhých“ netušíme skoro nic. Uvádí Divadlo Na Zábradlí.

26. 3., 15:00 O pračlovičkovi

Báječný výlet do světa dinosaurů, dinosaurů, ptakoještěřů a ptakoještěřek. Trochu poučné, ale hlavně pořádně veselé vyprávění o tom, jak pračloviček postavil první domeček, jak musel objevit, k čemu je dobrý oheň, jak vyzrál nad tyranosaurem a jak zjistil, že ve dvou jde všechno líp. Uvádí: Divadlo Tramtárie.

3. 4., 19:00 Pán strom

Svůj životní a mimořádně poutavý životní příběh povypráví divákům na první pohled jinak mlčenlivý stoletý strom – buk. Poutavě hovoří a věcech všedních i nevsedných, veselých i smutných, poetických i tragických, a také hlavně o všem lidském, co se za předcházejících sto let dělo na něm, pod ním a s ním. Uvádí Radošinské naivní divadlo.

Čtyřlístek, divadlo na Slezské

11. 3., 15:00 Příhody medvídků Ťupínka I.

Loutková pohádka vypráví první příhody malého medvídků a jeho tatínka medvěda, lišky i malého pejska. Hraje DUO – Divadlo u Ostravice Frýdek-Místek.

11. 3., 19:00 Obrovská neviditelná ruka aneb dost bylo Covidu

Při havárii letadla se kapitánka, její druhý pilot a steward ocitnou na opuštěném ostrově v Bermudském trojúhelníku. Rok se snaží přežít jako trojice. Nakonec dorazí záchranný tým, ale svět už není takový, jako býval. Hraje Enthemor Frýdek-Místek.

25. 3., 15:00 O potivém loupežníku Lotrandovi

Činoherní pohádka ze zpěvy na motivy příběhu Karla Čapka o starém loupežníku Lotrandovi a jeho synkovi Lotrandovi ml., který se nakonec loupežníkem nestal. Hraje Místecké divadlo PROZATÍM Frýdek-Místek.

25. 3., 19:00 Tik-tik

Veselá a neobyčejná komedie s mírnou dávkou vulgarismů. V čekárně proslulého psychiatra se setkávají tři muži a tři ženy. Spojuje je stejný problém: trpí „tikem“. Jak se poperou se svými poruchami? Dorazí doktor a vše vyřeší? Hraje DS Štronzko Frýdek-Místek.

Divadelní klub D.N.A.

4. 3., 19:00 Improzápas FrMol vs Allimp

Improvizace v podání dvou divadelních souborů.

9. 3., 19:00 Uspořená libra, čaj s citrónem

Pásmo jednoaktových her.

23. 3., 19:00 Večer poesie a hudby

Komponované pásmo veršů z nové sbírky Stanislava Koláře „Flétna lana Andersona“ a autorských písní Jaroslava Pšzcolky.

30. 3., 19:00 Smím prosit, Dodo?

Situční komedie v podání Divadelního souboru D.N.A.

Knihovna Místek

20. 3., 17:00 Aby se děti divily (zákoutí světa neslyšících)

Představení Divadla Bolka Polívky, které je srozumitelné neslyšícím i slyšícím divákům, kteří se mohou i mnohé naučit ze znakové řeči. Rezervace na tel.: 558 113 496.

KINA

Kino Vlast

4. 3., 15:00 Bella a Sebastian: Nová generace

4. 3., 17:00 Ant-Man a Wasp: Quantumania

4. 3., 19:30 Ostrov

5. 3., 17:00 Děti Nagana

5. 3., 19:00 Creed III

6. 3., 17:00 Medvídek Pú: Krev a med

6. 3., 19:00 Il Boemo

7. 3., 17:00 Zatmění

7. 3., 19:00 Blízko

8. 3., 10:00 Věčný Jožo aneb jak jsem potkal hvězdu

22. 3., 19:00 Louis Tomlinson: All Of Those Voices

Další program na www.kulturafm.cz

KONCERTY

Kostel sv. Jana Křtitele

12. 3., 16:00 Postní koncert

Vystoupí Anna Začalová – zpěv, Jana Pohludková – violoncello, Ondřej Pazdera – housle, Miroslav Maňoušek – varhany a doprovod. Pořádá spolek pro varhanní a duchovní hudbu VOX ORGANUM.

Národní dům

21. 3., 19:00 Galakonzert světových melodií na podporu Lumpíkova

Velkým sálem Národního domu se rozezní klasické operní melodie i oblíbená pop opera se známými písněmi, jako je O sole mio, Granada nebo Con te partirò. Přivítejte ve Frýdku-Místku Maestra Miguelangela Cavalcanti spolu s Olgou Koblížkovou a Matejem Kocourkem, které doprovodí klavíristka Silvia Magagní. Zakoupením vstupenky podpoříte neziskovou organizaci Lumpíkova.

25. 3., 15:00 Potkali se – FS Ondrášek a DFS Prácheňáček

Společný koncert Folklorního souboru Ondrášek z Frýdku-Místku a dětského folklorního souboru Prácheňáček ze Strakonice.

Základní umělecká škola

29. 3., 18:00 Alena Mazgajová Čechová a Petr Čech

Alena Mazgajová Čechová dosahuje výrazných soutěžních úspěchů již od svých deseti let, kdy se stala laureátkou ve dvou ročnících mezinárodní Kocianovy houslové soutěže. Následovalo prvenství v houslové soutěži Akademie Louise Spohra ve Freiburgu, absolutní vítězství v mezinárodní rozhlasové soutěži Concertino Praga a v soutěži O evropskou hudební cenu

v Luxemburgu. Houslistka má za sebou úspěšná sólová i komorní vystoupení na prestižních hudebních festivalech v Evropě i zámoří. Od roku 2007 vyučuje na Fakultě umění Ostravské univerzity.

Petr Čech je nositelem cen mnoha mezinárodních soutěží, u nás i v zahraničí (Pražské jaro 2006, Lucemburk, Gdaňsk, Brno, Opava). Vystupuje na prestižních festivalech Audite Organum, Pražské jaro, Mezinárodní varhanní festival Olomouc, Kamien Pomorski, Soči Barcelona, Passau, International du Domaine Forget-Québec. Působí jako varhaník v pražském Chrámu Matky Boží před Týnem. Vyučuje na varhanním oddělení Pražské konzervatoře a v roce 2018 se stal jejím ředitelem.

20. 4., 19:00 Jarní koncert s flétnou a kytarou

Libor Janeček je absolutem brněnské konzervatoře a v současné době se věnuje sólové koncertní činnosti, účinkuje v komorním duu i triu. MgA. Mariia Mikhailova (1989) navštěvovala mistrovské kurzy u vynikajících pedagogů (Denis Lupačev, Vincent Luka, Seiya Ueno, János Bálint, Peter Verhoyen, David Formisano) a rovněž se zúčastnila několika soutěží (International competition woodwind instruments v Togliatti atd.) V roce 2019 absolvovala magisterské studium na JAMU v Brně u prof. Václava Kunta a věnuje se koncertní a pedagogické činnosti. V programu koncertu zazní Sonáta a moll pro flétnu a kytaru Georga Friedricha Händela, Adagio pro flétnu a kytaru Josefa Myslivečka anebo Rumunské lidové tance Bély Bartóka.

Hudební klub Stoun

4. 3. Calin

10. 3. Bass Invasion

11. 3. Hity ze záhrobí 18+

17. 3. Pokáč

18. 3. One Tribe Party

24. 3. Monkey Business

25. 3. NOISE w/ Forbidden Society

31. 3. Gaia Messiah

1. 4. Hity ze záhrobí 18+

Klub Stolárna

18. 3., 20:00 Vlastik Šmída Q

Perfektní jazzová formace tvořená moravskou špičkou: Vlastik Šmída (klávesy), Jery Krompolc (basa), Zbigniew Kaleta (saxofony) a Patrik Benek na bicí.

Divadelní klub D.N.A.

24. 3., 19:00 Akustický klubový koncert legendární kapely FM Band

Frýdecko-místeckí FM Band se představí ve své akustické podobě.

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

do 12. 3. Karel Lepík

– výběr z tvorby 1988-2022

Umělecká výstava se soustřeďuje na to nejlepší z tvorby akademického malíře Karla Lepíka.

do 2. 4. Vážky ve světle knih

Přírodovědná výstava osloví nejen zájemce o život hmyzu a vážek, ale také čtenáře knih. Komentované prohlídky proběhnou 17. 2. a 17. 3. od 15 do 16 hodin.

od 23. 3. Renesanční člověk Ferdiš Duša

Ferdiš Duša byl nejen výtvarníkem, ale také velkým sběratelem. Vlastnil rozsáhlou knihovnu, ve které byly tituly z různých vědních oborů (výtvarné techniky, dějiny umění, etnografie). Měl velký soubor podmaleb na skle, sbíral výšivky, kramářské písně, keramiku, papírové betliemy atd. Věnoval se fotografování, ilustroval řadu knih. Ilustroval díla osobností moderní katolické literatury, jako byli Jakub Deml, Bedřich Konařík a František Odvalil. Svůj vztah ke Slovensku a motivu Jánošíka vyjádřil v ilustracích k Bottově Smrti Jánošíkové. Jedním z vrcholů Dušova ilustrátorského díla bylo vydání Bezručových Slezských písní z roku 1927. Významné byly jeho ilustrace pohádek Vojtěcha Martínka (U jasného plamene) a Viléma Závady (Devět pátů), kde je opět patrná Dušova bohatá a nevyčerpatelná imagi-

nace, díky níž svým osobitým způsobem vylíčil nejen dramaticčnost a náboj těchto pohádek, ale také jejich poetickou a lyrickou část. Vernisáž proběhne 23. března v 17:00 hodin.

Foyer kina Vlast

do 15. 3. **FM na kole / Kudy ano a kudy zatím ne**

Mapy nejčerstvějších cyklostezek ve Frýdku-Místku a vizualizace cyklo dopravy v našem městě, které jsou zatím pouhým snem. Vstup v běžných provozních hodinách.

Knihovna Frýdek

do 29. 3. **Inspirační vymalovánky Lucie Ernestové v barevné fantazii Reginy Kusové**

Knihovna Místek

do 15. 3. **Bronislav Liberda a jeho známá ilustrátorská tvorba pro děti**

do 31. 3. **Vlasta Smrčková a Jiřina Hamřlová**
Výstavní prostory studovny hostí do konce měsíce výstavu obrazů výtvarnic V-klubu FM.

od 15. 3. **Velká výtvarná soutěž**

Oddělení pro děti a mládež připravilo vyhlášení a výstavu školních výtvarných prací.

Včelařské muzeum Chlebovice

Pro veřejnost otevřeno čt-pá: 13:00-17:00, so: 9:00-12:00 hodin. www.vcelarskyareal.cz

OSTATNÍ

Muzeum Beskyd, Zelený dům

9. 3., 16:30 **Židovské synagogy a hřbitovy**

Přednáška posluchačům přiblíží osudy židovských památek na severní Moravě a ve Slezsku. Přípravou ke dni obětí vyhlazení terezínského rodniného tábora v Osvětimi v roce 1944.

16. 3., 16:30 **Josef Lang**

Na Tři krále roku 1924 se ve Frýdku narodil Josef Lang, skromný a nenápadný člověk, který byl zároveň známým frýdeckým malířem, jehož obrazy se vyskytují v mnoha rodinách. Rodině Langův v minulosti patřil také Rytířský – Langův dům ve Frýdku a slavný Langův betlém. Přednáška přiblíží životní poutí Josefa Langa.

20. 3., 16:30 **Výtvarný Frýdek I.**

Komentovaná vycházka s Jaromírem Poláškem účastníkům přiblíží hodnotné objekty, drobné stavby a plastiky umístěné ve veřejném prostoru na katastru městské části Frýdek, např. plastiky Václava Fidricha, pomníček nad Lipinou, Římská kaple a křížová cesta u baziliky minor a další. Sraz před bývalým kulturním domem Václava plechu.

27. 3., 16:30 **Výtvarný Frýdek II.**

Další komentovaná vycházka s Jaromírem Poláškem přiblíží další výtvarná díla ve veřejném prostoru a hodnotné objekty, např. mozaiku Vlastislava Holuba na Růžovém pahorku, reliéfy na Langově domě, reliéf Oplakávání Krista, plastiky Bohumila Kafky na budově magistrátu. Sraz před prodejnou Hruška na Růžovém pahorku.

30. 3., 16:30 **Studánky, prameny, potoky a náhony ve Frýdku-Místku**

V rámci přednášky vám bude přiblíženo využívání vodních zdrojů v minulosti. Dozvíte se například více informací o středověkém vodovodu ve Frýdku, o tzv. Oční studánce na Staroměstské ulici, tzv. Svaté studni na Těšínské ulici. Součástí bude vyprávění o mlýnských a továrních náhonech.

Muzeum Beskyd Studijní knihovna

Knihovna nabízí všem zájemcům o odbornou a regionální literaturu více než 38 000 svazků a také několik druhů přírodovědných a společenskovedných vědeckých časopisů. Knihovní fond zahrnuje především naučnou literaturu se vztahem k regionu Frýdecko-Místecka, popř. severní Moravy a Slezska. Naše knihovna je specializovanou knihovnou a knihy si zde můžete zapůjčit pouze prezenčně. Vstup v prvního nádvoří frýdeckého zámku. Otevřeno: pondělí, čtvrtek: 9:00-12:00, 13:00-17:00, pátek: 9:00-12:00.

Knihovna Místek

14. 3., 17:00 **Přednáška o umění – cyklus Cestami starověkých kultur – Čína**

Tisíciletí trvajících tradice čínského umění patří mezi nejstarší na celém světě. Říše nebes dala světu kromě památek vysoké umělecké hodnoty i technické vynálezy – papír, hedvábí, porcelán, stříelný prach. Přednáší PhDr. Věra Strakošová.

16. 3., 17:00 **Několik tváří Františka Tichého**

Přednáška Mgr. Gabriely Pelikánové věnovaná českému malíři, ilustrátorovi, grafikovi a jevištnímu výtvarníkovi Františku Tichému.

21. 3., 17:30 **České korunovační klenoty**

Další pořad z cyklu Křídla – večery nejen o knihách. Uvádí Olga Szymanská, účinkuje Jana Klečková v doplnění (nejen) dobovou hudbou. Zakončeno filmem o korunovačních klenotech.

23. 3., 8:30 **Brain & Breakfast – Eliška Podzimková a její ilustrovaný svět**

Přímý přenos z Magenta Experience Centre – vzdělávacího prostoru s neomezenými možnostmi. Eliška Podzimková nás pozve do svého úžasného světa plného fantazie a krásných ilustrací. Popíše svou cestu, jak se takový svět hledá, co nám může nabídnout a také jak nám může pomáhat. Těšit se můžeme na poutavý a zajímavý příběh, který nám možná připomene i to, že se v každém z nás skrývá zvědavé dítě. Možnost rezervace na tel.: 558 113 496

23. 3., 17:00 **Poutí k branám Orientu – cestovatelská přednáška Nicolette Havlové**

Více než 2000 kilometrů v nohách a jeden splněný sen – dojít pěšky do Asie. Nicolette Havlová se vydala jen s šesti kily na zádech z rodného Havířova přes Slovensko, Maďarsko, Rumunsko s návštěvou české komunity v Banátu, pro kterou uspořádala sbírku, poté pokračovala přes Srbsko, Bulharsko až do tureckého Istanbulu. Možnost rezervace na tel.: 558 113 496

31. 3. **Noc s Andersenem 2023**

23. ročník akce na podporu dětského čtenářství. Pohádkové nocování v knihovně. Nutná přihláška na akci v oddělení pro děti a mládež.

Knihovna Frýdek

9. 3., 18:00 **Čapek na scéně! Knihovnici čtou Čapkovy povídky**

Hudebně-literární večer, ve kterém čtou a také trochu hrají vaši známí knihovníci a knihovnice.

30. 3., 18:00 **Známa – neznáma / žena, o které se ví, ale píše málo**

Přestože i její život byl velmi zajímavý, stojí Helena ve stínu svých bratrů Karla a Josefa Čapkových. Byla to ale právě ona, která nám zanechala nádherné vzpomínky na dětství, dospívání a první literární pokusy všech tří sourozenců. Přijďte se zaposlouchat do vyprávění neprávem opomíjené ženy.

Hudební hospůdka U Arnošta

17. 3., 17:00 **Zpívání u stolu se SEDL bandem**

Zapívejte si country a folkové písničky u stolu společně se SEDL bandem. Tentokrát bez aparatury. Nejedná se o koncert.

29. 3., 19:00 **Folk & Country Session**

Pravidelné setkání a muzicírování příznivců čundrácké muziky vonící dálkami, ohněm a přátelstvím.

Faunapark

26. 3., 15:00 **Včela základ života**

Hravé povídání o včelkách pro malé i velké návštěvníky.

V cukrárně ne??? aneb o umění výstavním

Postnovoroční úvahu musíme začít slovy skvělé malířky Elišky Servátkové (1915–2008), kterými odpověděla před léty na nabídku výstavy v cukrárně ve Frýdlantu n. O. Doba se však velice změnila, jak dokazuje výstavní aktivita nejen frýdlantských cukráren. Profesionální galerie a výstavní síň, po často bombastickém zahájení, ježí prázdnotou. Běžní lidé se o výtvarné umění, i když jej mají kolem sebe plno, vlastně nezajímají a hlavně nevnímají jej. Úpadek znalostí je také ve sféře výchovy, do hlav se vtoulují znalosti, někde se podporuje kreativita, ale zážitek a prožitky z umění z vlastní zkušenosti chybí. Dokládá to například drsná zkušenost s některými studenty nadstavbového

studia cestovního ruchu, kteří měli problém si zakoupit lístky do galerie, kam po celá středoškolská studia nevkročili... Tradiční vztah starší generace, která považovala za svou čest mít ve svém bytě umělce z regionu a často se s nimi osobně přátelila, u mladé generace mizí. Představa o tom, že skutečné „umění“ je jen to, které na aukcích dosahuje milionové částky, zcela zmrazilo uvažování o hodnotách umění v části generace. Jak ale ukazují roční zkušenosti s výstavní činností v Minigalerii v Cukrárně pod Lysou u frýdlantského kruháče, Eliška Servátková se mylila! Výstavky doprovázené průvodními texty a nevelké rozsahem, takže nezaberou hodně času na prohlídku a také nezahltí

množstvím informací, si od Vladimíra Komárka, Jiřího Sibinského, skvělého Bronislav Liberdy, kterého objevují kurátoři v Sovových mlýnech v Praze, významného jihomoravského malíře Zdeňka Hudečka, Lenky Kovalové a dalších umělců přicházejí opakovaně vychutnat zájemci z celého regionu. Někteří objevují autora při kávě a nějaké sladkosti, jiní jdou už cíleně za požitkem duchovním.

Povzbudivá je i diskuze kolem, třeba poslední výstavy z malířské tvorby Petra Bednáře, která byla tak inspirativní, že pokračuje v knihovně v Bašce. Na března je připravena objemná výstava rožnovské autorky Ludmily Vaškové a pak řady dalších umělců i těch mimo náš region – např. Karla Valtra z Tábora (1909–2006), pražského Valacha Karla Solarička (1915–2007) a dalších. Tyto výstavy i v jiných zařízeních suplují skutečnost, že média jsou uzavřena do svých regionálních hranic a neodvažují se (nebo nesmí?) vystřít nos za jejich patníky, i když jde o významné akce. Určitě dojde i na Elišku Servátkovou, třeba ji to potěší.... Její provokace byla totiž inspirativní. ■ kr

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► Kateřina Janásová

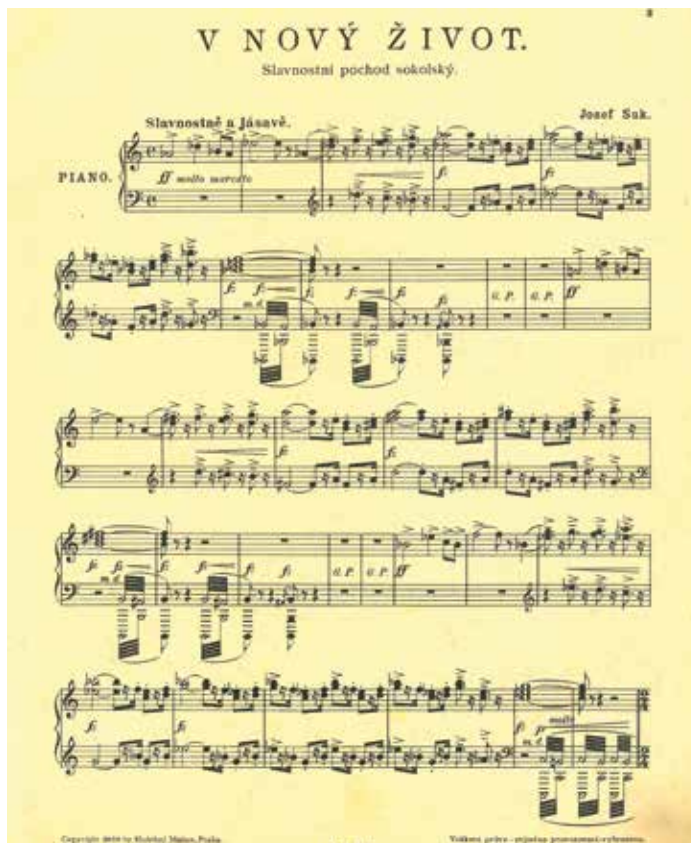
Ulice Josefa Suka

Ulice Josefa Suka v místecké části na sídlišti Riviéra je klidnou a tichou ulicí s převahou zeleně a několika panelovými domy. O osobnosti, jejíž jméno ulice nese, se traduje, že byla mírná a klidná povahy. Josef Suk, hudební skladatel, houslista a nutno dodat starší, se narodil počátkem ledna 1874 v Křečovicích (okres Benešov ve Středočeském kraji) do učitelské rodiny. V letech 1885-1892 studoval na Pražské konzervatoři obor housle. K jeho učitelům patřil Antonín Dvořák. Ten se v roce 1898 stal dokonce jeho tchánem – dcera Ottilie však brzy zemřela (1905) a zanechala manžela se čtyřletým synem. Josef Suk založil ještě na konzervatoři se svými

třemi spolužáky České kvarteto, se kterým procestoval snad celý svět a ve kterém působil až do roku 1933. Spolu s Vítězslavem Novákem je považován za zakladatele české hudební moderny.

Známé jsou jeho symfonie, sbory, komorní skladby pro klavír, housle nebo např. scénická hudba k Zeyerově básni Radúz a Mahulena. Jeho pochod „V nový svět“ získal na Letních olympijských hrách v roce 1932 stříbrnou medaili. Josef Suk zemřel 29. května 1935 v Benešově, pochován byl v Křečovicích. V domě, kde v Křečovicích žil, byl po jeho smrti zřízen památník. Ten od roku 1976 spravuje Národní muzeum, respektive Muzeum české hudby. V roce 1981 byla zřízena Společnost Josefa Suka, dnes jedna ze složek České hudební společnosti. ■

Notový záznam Sukova slavnostního sokolského pochodu Nový život.

Foto | Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

INZERCE FMP 1982/01

ZAJISTĚTE SI NIŽŠÍ CENY DRŽÍME CENY ROKU 2022

Ušetřete za okna i energie.

Pořídte si úsporné řešení na míru vašemu bydlení.

Nakupte okna a dveře ještě za výhodné ceny.

Akce platí do 31. 3. 2023

OBCHODNÍ KANCELÁŘE VE VAŠEM REGIONU:

OSTRAVA ostrava@pramos.cz, 775 591 346

OPAVA opava@pramos.cz, 775 591 357

NOVÝ JIČÍN novyjicin@pramos.cz, 775 591 361

800 100 111, více na www.pramos.cz

ČESKÝ VÝROBCE
OKEN A DVEŘÍ

Pomůžeme Vám se získáním
dotací z programu
Nová zelená úsporám light plus

INZERCE FMP 1967/02

SBĚRNÉ DVORY s.r.o.

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPÍR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno tel.: 558 434 321, 723 188 472

Ostravská 103, Sviadnov tel.: 558 655 075, 602 510 018

fax.: 558 655 607

J. Matěje 515, Brušperk tel.: 558 666 441, 606 476 330

Okružní ulice, Frýdlant n. O. tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

POMŮCKA: DE, EA, TAA, TDK	KUS ZKR.	INICIÁLY HERCE VLACHA	MATKA HOVOR.	BOJOVÝ POKRÍK		PEČLIVÁ	KUŇ KNIŽNÉ	INICIÁLY LITERÁRNÍ POSTAVY EVROVÉ	INICIÁLY ATLETA ZÁTOPKA	FRANCOUZ- SKÁ PŘEDLOŽKA	OZNAČENÍ ANONYMA	ZNAČKA AMPÉR- ZÁVITU	TAHLE		SOUZVUK TŘI TONŮ	POVEL KE STŘELBĚ	ŘECKÝ BAJKAŘ	SPORTOVNÍ SOUTĚZ						
OTÁZKA 3. PÁDU					DOMLUVIT									VYZVA										
SPOR					1. DÍL TAJENKY VÝROBCE AUDIOKAZET									KROKOVA DCERA EKONO- MICKÝ ZKR.										
	OBDOBÍ ČINNOSTI	LÉČIVÁ BYLINA VOJENSKÝ BUBENÍK				FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT měsíčník do každé poštovní schránky						ZNALEC NÁBO- ŽENSTVÍ												
SPOLEČNÁ TELEVIZNÍ ANTÉNA ZKR.				ZNAČKA DECILITRU DRUH PIVA													ŽLUTO- HNĚDÉ BARVIVO					INICIÁLY MODERÁTO- RA ANDEĚLA HLODAVEC		
SUMERSKÝ BUH VOD			JAKÁ SLOVEN. MALÉ OJE															ODPOLEDNE ZKR. DONAŠEČ EXPRES.					VERDIHO OPERA	OTVOR PRO ČEP
JÁMA ZASTAR.				KOMORA KOMERČNÍCH PRAVNÍKŮ ZKR.	SPZ TABORA												FAKULTNÍ NEMOCNICE INIC. HOKEJ. ELIÁŠE			HARMONIE AUTOMOTO- KLUB ZKR.				
BUDOVA						MINISTER- STVO DO- PRAVY ZKR.	ANGLICKÝ NESOUHLAS	CHEM. ZN. ZLATA	VYSOKÁ SKOLA ZKR.	LUUDOLFOVO ČÍSLO PŘÍKLONKA				STAROŘEC- KÉ JMÉNO EVROPSKÁ UNIE ZKR.										
POLÉVKOVÝ KNEDLÍČEK				2. DÍL TAJENKY													ANO RUSKY							
POLNÍ MÍRY				ZLODUŠI								INDIÁNSKÁ ZBRANĚ					ZNAČKA KOSME- TICKÝCH PŘÍPRAVKŮ							

www.ocfrýda.cz

FRÝDA
OBCHODNÍ CENTRUM

Tajenku křížovky **se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování)** zašlejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@mpatriot.cz **nejpozději do 20. března**. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají: Daniela Klepáčová, Kamila Trávníčková z Frýdku-Místku a Libuše Kaňková ze Skalice.** Ceny výhercům doručíme.

INZERCE FMP-1985/01

ŠKODA KAMIQ chytře kombinuje přednosti SUV s kompaktními rozměry, takže je ve městě jako doma.

Navštivte naši autorizovanou prodejnu a objednejte se na zkušební jízdu.

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTODRUŽSTVO

Frýdecká ul. 1956/12
737 01 Český Těšín
Tel.: 730 588 223

Hlučinská 60
702 00 Ostrava – Přívoz
Tel.: 606 634 419

Brandlova 5
702 00 Ostrava - Moravská Ostrava
Tel.: 602 188 589

Beskydská 704
738 01 Frýdek-Místek
Tel.: 730 588 246

www.ado-autodruzstvo.cz

ADO Autodružstvo

SUV ZROZENÉ DO MĚSTA

ŠKODA KAMIQ

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Ilustrativní fotografie

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ vozu ŠKODA KAMIQ: 5,3-5,9l/100 km, 120-132 g/km

**Sousedě,
opravdu se
nepřipojíte?**

**Internet až
1 000 Mb/s**

JSME VÁM NEJBLIŽ **Nej.cz**

INZERCE FMP 1980/01

INZERCE FMP 1978/01

www.rbp213.cz | 800 213 213

**speciální
bonus**
březen 2023

**příspěvek na
bandáže
a ortézy**

**do výše
500 Kč**

Speciální bonus platí
od **1. 3. do 31. 3. 2023**
**pro pojištěnce
od 19 let a více.**

NÁŠ TIP:
komunikujte pohodlně
v online aplikaci **my213**

30 LET | **213 RBP**
zdravotní pojišťovna

Google Play App Store

INZERCE FMP 1994/01

Navštivte naši lékárnu

Dr.Max⁺

Revoluční 3470 (Kaufland)
Frýdek-Místek

pondělí–neděle

8.00–20.00

V březnu jsme pro Vás
snížili doplatky až o

100%

- inzuliny
- vysoký tlak
- cholesterol
- alergie
- a další

Sleva je poskytována od 1. do 31. 3. 2023 po předložení Karty výhod Dr.Max ve formě neuplatněné maximální obchodní přírážky a vztahuje se na léky hrazené z prostředků veřejného zdravotního pojištění. Nárok na slevu mohou uplatnit držitelé Karty výhod Dr.Max při výdeji léků dostupných na recept ve všech lékárnách Dr.Max v ČR. Pinou výši slevy nelze poskytnout mj. v případě, že by sleva byla vyšší, než je maximální obchodní přírážka lékárně, nebo pokud by prodejní cena léku byla nižší nebo na úrovni nákladů, které Dr.Max vynaložil na jeho pořízení. Úplná pravidla, jakož i případná oznámení o změnách či ukončení akce, jsou k dispozici v lékárnách Dr.Max a na kartavyhod.drmax.cz.

Sleva 50 Kč

při nákupu produktů značky Dr.Max po celý březen 2023.

Při nákupu produktů značky Dr.Max nad 300 Kč získá držitel Karty výhod Dr.Max slevu 50 Kč. Akce platí od 1. do 31. 3. 2023 nebo do vyprodání zásob. Akce se nevztahuje na léčivé přípravky Dr.Max. Tuto akci nelze kombinovat s jinými akcemi ani slevami na produkty značky Dr.Max.
Kupon platí od 1. do 31. 3. 2023 pouze v lékárně Dr.Max na adrese: **Revoluční 3470, Frýdek-Místek.**